

Kommissionens meddelande om EU:s handlingsplan för återvändande

2015/16:FPM5

Justitiedepartementet

2015-10-13

Dokumentbeteckning

KOM (2015) 453

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet. EU:s handlingsplan för återvändande.

Sammanfattning

Meddelandet omfattar en redogörelse för pågående och kommande åtgärder i syfte att få till stånd en väl fungerande ordning för återvändande och återtagande av personer som inte har tillstånd att vistas inom EU.

Regeringen anser att meddelandet är en god utgångspunkt för fortsatta diskussioner om hur en ändamålsenlig ordning ska komma till stånd. Ett väl fungerande återvändande bidrar till att bygga förtroende och långsiktigt stöd för det gemensamma europeiska asylsystemet. Regeringen ställer sig bakom utökade ansträngningar i syfte att verkställa beslut om avvisning och utvisning. Återvändandet ska ske på ett rättssäkert och värdigt sätt och med full respekt för mänskliga fri- och rättigheter.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

EU:s återvändandedirektiv fastställer en skyldighet för medlemsstaterna att meddela beslut om återvändande för personer som vistas utan tillstånd inom EU. Direktivet fastställer även en skyldighet för medlemsstaterna att verkställa dessa beslut. En väl fungerande ordning i detta avseende är bland annat viktig för att kunna upprätthålla förtroende och långsiktigt stöd för det gemensamma europeiska asylsystemet. Trots denna tydliga reglering,

I Europeiska rådets slutsatser från den 25–26 juni 2015 uppmanas kommissionen att utforma ett europeiskt återvändandeprogram. Som svar på denna uppmaning presenterade kommissionen det nu aktuella meddelandet den 9 september 2015. I ordförandeskapets slutsatser från rådets möte för rättsliga och inrikes frågor den 14 september 2015 välkomnas meddelandet av medlemsstaterna.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet omfattar åtgärder som bland annat ska syfta till att främja självantaget återvändande, säkerställa tillämpning av gällande regelverk och stärka samarbetet med tredjeländer.

Specifika åtgärder som nämns, innefattar bland annat finansiering till medlemsstaterna genom den redan befintliga asyl-, migrations-, och integrationsfonden i syfte att utarbeta olika stödåtgärder till personer som återvänder självantaget, uppföljning av medlemsstaternas tillämpning av gällande regelverk och en förstärkt dialog med tredjeländer i syfte att få till stånd ett ändamålsenligt samarbete om återtagande.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Bestämmelser som rör återvändande återfinns i huvudsak i utlänningslagen (2005:716). Meddelandet föranleder inga ändringar i det svenska regelverket.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

De åtgärder som föreslås avses främst att hanteras inom ramen för asyl-, migrations-, och integrationsfonden, som totalt omfattar drygt tre miljarder euro för perioden 2014–2020. Av meddelandet framgår även att kommissionen kommer att överväga behovet av att föreslå att de resurser som anslagits till insatser för återvändande på EU-nivå ökas, framförallt finansieringen av Frontex insatser. Utgångspunkten är att eventuella ökade kostnader för EU-budgeten eller Sveriges nationella budget ska hanteras inom befintliga ramar. I den mån meddelandet kan bidra till att åtgärder genomförs som syftar till ett mer välordnat genomförande av återvändanden från EU, kan besparingar göras.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser att meddelandet är en god utgångspunkt för fortsatta diskussioner om hur en ändamålsenlig ordning ska komma till stånd.

Ett väl fungerande återvändande bidrar till att bygga förtroende och långsiktigt stöd för det gemensamma europeiska asylsystemet. Regeringen ställer sig bakom utökade ansträngningar i syfte att verkställa beslut om avvisning och utvisning. Återvändandet ska ske på ett rättssäkert och värdigt sätt och med full respekt för mänskliga fri- och rättigheter.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har välkomnat meddelandet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkt är ännu inte känd.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remissbehandlats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Meddelandet kräver ingen rättslig grund och blir inte föremål för beslut i rådet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Eftersom förslaget inte är en lagstiftningsakt är rubriken inte tillämplig.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet diskuteras i rådet och Europaparlamentet. Rådet har vid sitt möte den 8–9 oktober 2015 antagit slutsatser om den framtida återvändandepolitiken.

Enskilda åtgärder som eventuellt kan komma att vidtas i enlighet med meddelandet, presenteras och behandlas i den ordning som dessa åtgärders beskaffenhet kräver.

